

**SAHİBİ VE YAZI İŞLER
MÜDÜRÜ :**

**TÜRKİYE İSLÂM ENSTİTÜLER
TALEBE FEDERASYONU ADIN.
GENEL BAŞKAN**

Cahid BALTACI

İDARE MÜDÜRÜ :

İ. Lütfi ÇAKAN

BU SAYIDA

SELÂM	...	...	...	İSLÂM MEDENİYETİ
ALLAHA İMAN	...	...	...	Ebul-A'lâ EI-MEVDÜDİ Terc.: Mehmet AYDIN
İSLÂM SADELİK VE KOLAYLIKLAR DİNİDİR	...	...	...	Mehmed SOFUOĞLU
İSLÂMDA HAC	...	...	...	Tevfik ÇAPACI
İSLÂMDA VAHDET	...	...	...	Tahir BÜYÜKKÖRÜKÇÜ
HAYR'UN-NESSÂC	...	...	...	Dr. A. Şubhi FURAT
NE SÖYLÜYOR? (Şiir)	...	...	...	A. İhsan GENC
TEVFİK FİKRET	...	...	...	Mahir İZ
ALIM-SATIM AKDİ	...	...	...	Dr. Y. Ziya KAVARCI
ESKİ YAZI İLE YENİ YAZI	...	...	...	Sabri AKDENİZ
GARB ÜLKELERİNDE VE BİZDE DİN DERSLERİ	...	...	...	Hayrettin GÜLDİKEN
SEHERDE DUÂ (Şiir)	...	...	...	M. İlyas SUBAŞI
İSLÂM DİNİ VE MODERN FİZİK	...	...	...	Nahit DİNÇER
FERMAN DİLEĞİ (Şiir)	...	...	...	Mestan GÜNEL
SUALLERE CEVAPLARIMIZ	...	...	...	Gazi MERT
BUHRAN	...	...	...	Cahit ZARİFOĞLU
NAAT-I ŞERİF (Şiir)	...	...	...	Hersekli Arif HİKMET
TARİH VE LISÂNİYÂT	...	...	...	İ. Semaheddin CEM
MÜSİKİMİZİN MAHVINA DOĞRU	...	...	...	Cahit ÖNEY
MİSVAK — DIŞ FIRÇASI	...	...	...	Dr. Asaf ATASEVEN
EZİLENLER	...	...	...	Hilmi KURTULUŞ
HABERLER	...	...	...	İSLÂM MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/1
Tel. : 22 46 02

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme Ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K : 1315

S İ R K E C İ

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara : T.İ.H.O.M.C.F. Genel Başkanı: **Mehmet KARAMAN**
Kayseri: T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : **İ. N. NURSAÇAN**
Konya : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başk. : **Ahmet FİDAN**
İzmir : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başk. : **Orhan ÇETİN**
Dış Münasebetler : **Mahmut ÖZTÜRK**

TEKNİK KADRO

Sekreter : **Erdoğan ATAK** Ressam : **Gürbüz AZAK**
Dizgi ve Baskı : **AHMET SAİT MATBAASI — İSTANBUL**
Yıl : 1. Sayı : 7
Basıldığı Tarih : 25 Şubat 1968

ABONE

Yıllık : 12 sayı, 30. TL.

Altı Aylık : 6 sayı, 15. TL.

Öğrencilere % 20 Tenzilât yapılır.

Yabancı Memleketlere İki katı.

Bir sayısının : 250 Kuruş.

İLÂN TARİFESİ

Dış Kapak: 2 renk 2.500 TL.

İç Kapak: 2 renk 1.500 TL.

Renkli ilân sahifesi :

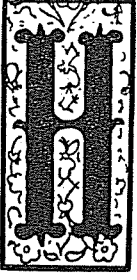
Tamamı : 1.200 TL.

1/2 : 750 TL.

1/4 : 400 TL.

1/8 : 250 TL.

Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınmaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasin iade edilmez.

AC, lügatte kasdetmek demektir. Şeriat dilinde ise «Arafatta vakti mahsusunda bir miktar durmaktan, bundan sonra Kâbe-i muazzamayı usulü dairesinde tavaf suretiyle ziyâretten ibârettir.

Hac; Bu ümmeti mutahharaya hicreti seniye'nin dokuzuncu yılında ömür boyunca bir kere gücü yetenlerin hemen yerine geciktirmeden yapmaları emredilmiş ve farz kılınmıştır.

Hac, İslâmın 5 rûknünden (hem mala hem de bedene taallük eden) biridir. Farziyeti (Ali İmran sûresinin 97'ci âyetiyle tescil edilmiş ve mümin zenginlere ömür boyu bir kere usulü dairesinde Kabeyi tavaf ve arafatta vakfeye durmak emredilmiş ve farz kılınmıştır.

«ORADA APAÇIK ALÂMETLER, İBRAHİMİN MAKAMI VARDIR.

KİM ORAYA GİRERSE (Taarruzdan) EMİN OLUR. ONA BİR YOL BULABİLENLERİN (Gücü yetenlerin) BEYTİ HAC (ve ziyaret) ETMESİ ALLAH'IN İNSANLAR ÜZERİNDE BİR HAKKIDIR. KİM KÜFREDERSE ŞÜPHEZ Kİ ALLAH ÂLEMLERDEN GANİ (Mustağni) DİR.»

Haccın farziyeti Kitab, sünnet ve icmai ümmet ile sabit olmuş, bu bakımdan inkârı insanı dinden çıkartır. Resulullahın müteaddit hadisleri ümmetlerini hac farzasını ifâya dâvet etmiş, ifada gecikenler de ihtar-ı Muhammediye'ye muhatap olmuşlardır. Muhtarül Ehadisinnebeviyye vel hikemil Muhammediyye isimli hadis kitabında 290 numara ile kayıtlı Ebu Hüreyre'den naklen rivayet edilen hadisde :

«Allahu teâlâ şöyle buyurur : Bir kuluma vücudca sıhhat, maişetce de bolluk ihsan ettiğim halde, aradan beş yıl geçer de bana gelmezse o muhakkak mahrumdur...»

«Bana gelmezse» cümlesi hac farzasını yerine getirmezse, beytimi ziyâret etmekte ihmalde bulunursa demek manasınadır.

YİNE Ebu Hüreyre (R.A.)'den Müslim'de zikredilen bir rivâyetine göre şöyle demiştir. «Resulullah Sallallahü Aleyhi Vesellem bize bir kere be-liğ bir mevizada bulunub :

— Ey nas! Allahu teâlâ üzerinize haccı farz kıldı. Hac ediniz! buyurdu. Bir sahabî :

— Ya Rasulallah! Her sene hac etmek mi farz kıldı? diye sordu.

Rasulullah (Bu soruyu soranı sualden men için) sukût buyurdu (sual soran sail) ise bu suali üç defa tekrar etti. Bunun üzerine Resulullah (S.A.V.) :

— Eğer ben (bu suale cevaben) evet deseydim her sene hac etmek muhakkak vacib olurdu. Ve hiç şüphesiz buna gücünüz yetmezdi. Ben bir şey teklif etmiyerek sizi kendi halinize bıraktıkça siz de bana müracaat etmeyib kendi halime bırakınız. Muhakkak ki sizden evvelki milletler, bilâmuçib peygamberlerine çok sorular ve ihtilâfa düşmeleri yüzünden mahvü helâk olmuşlardır. Binaenaleyh ben, size, bir şey emrettiğimde siz bundan gücünüz yettiği kadar ifa, bir şeyden de sizi nehyettiğimde onu da terk ediniz! buyurdu» (Sahih-i Buhârî Muhtasarı Tecridi Sahih Tercemesi, cild 6, s. 8. Kâmil Miras tercümesi, 1939)

Görülüyor ki, 14 asırdan beri bu âyet ve ahadisi nebeviyenin coşturduğu ümmet topluluğu milyonları bulmakta, her sene imanın verdiği azimle baş açık, ayak çıplak her türlü ziynetten uzak beyaz bir kefeni andıran ihramile, yaratana yönelmiş, «yarab her gün beş vakit namazımda söyledığım : «Yarab! Ancak Sana ibadet eder, ancak Senden yardım bekleriz...» sözünü şu halimle isbata çalışıyorum. Yardım senden, affu mağfiret senden, bağışlamak ve günahları örtmek ancak senden. Beni affet ve bağışla... diye yalvarıyor.» Böylelerine Resulün şu müjdesi yeter :

«Helâl para ile riyâsız ve Allahın rızası için hac edib kötü söz, kötü iş yapmadan dönenlerin büyük küçük günahları affolur. Anadan doğmuş gibi günahsız döner.» (Zübdetül Buhârî, s. 249, Hadis 461)

FARZ OLUŞUNUN SEBEBİ

Haccın farz olmasındaki sebep Kâbe'yi muazzamanın varlığıdır. Bu sebeble ömür boyunca bir sefer gitmekle vazife yerine gelmiş oluyor.

«Hac farzasının sebebi olan ve beş vakit namazda kiblegâhımız bulunan Kâbe-i muazzama malûm olduğu üzere Mekke-i Mükerrreme şehrinde. Belde-i mükerrrem ecdadı Kirami Nebeviden Kusay B. Kılâb tarafından tesis edildiği halde Kâbe-i muazzama, şehri tesisinden çok zaman evvel bina olunmuştur. Kâbe'nin Hz. İbrahim ve İsmail Aleyhisselâm tarafından inşa edildiği Kur'an-ı Kerim'de ihbar buyrulmuştur.» (Müslümanlıkta İbadet Tarihi, 2. baskı, 1963 — Tarihül Mevlevî, s. 156)

İslâm'da Hac

Kâbe'yi muazzamanın bundan evvelki banileri hakkındaki rivâyetler zayıftır. Nusus-u Kur'an ile beyan edilen husus ilk banisi Hz. İbrahim ve İsmaildir. Eğer Hz. İbrahim'den önce bina eden Melekler, Âdem ve oğullarını da nazar-ı itibare alırsak 10 defa inşa edildiği rivâyet edilir.

HAC KİMLERE FARZDIR :

BİR şahsa haccın farz olması için 8 şartın bulunması icab eder. Bu şartlar Fıkıh kitaplarında şöylece sıralanmıştır :

- 1 — Müslim olması icab eder.
- 2 — Aklı başında olması : Deliler üzerine hac diğer şartları olsa dahi farz değildir.
- 3 — Bülûğa ermiş olmalıdır : Çocuklar zengin de olsa hac üzerlerine farz değildir.
- 4 — Hür olmalı : Esir, köle ve cariyelere hac farz değildir.
- 5 — Haccın farziyetine dair bilgisi olmalıdır. İslâm topraklarından uzakda müslümanlığı kabul eden adam haccın farziyetini öğreninceye kadar diğer şartlar tam da olsa hac üzerine farz değildir.
- 6 — Hac farizasını ifa edebilecek kadar (meşakkatsiz bir şekilde) vaktin bulunması.
- 7 — Haccdan dönüncüye kadar kendinin ve aile efradının mutadî üzre iâşesinin bulunması.
- 8 — Hac gidişi ve dönüşü arasında icab eden yol masrafını karşılayacak parası bulunmalıdır.

HACCIN VUCUBU EDASINDAKİ GEREKLİ ŞARTLAR :

Haccın edası farz olması için 5 şart lâzımdır :

- 1 — Vücut sağlığı.
- 2 — Yol boyunca emniyet.
- 3 — Herhangi bir şekilde hürriyeti kısıtlanmamış olmak. (Hapis veya hacca gitmek cebren yasaklanmış.)
- 4 — Hac için en az onsekiz saatlik yolculukta bulunacak bir kadının yanında nikâh düşmeyecek bir yolcunun bulunması (kocasını, babasını, çocukları, kardeşi, amcasını veya dayısını gibi).
- 5 — Hacca gidecek kadın, kocasını ölmüş veya boşanmış ise iddet müddetini bitirmiş olmalıdır.

HACCA İLK DAVET :

Hız. İbrahim tarafından Allahın emriyle inşa edilen bu ulvi mabede Cenab-ı Hakın yine emriyle ilk davet Hz. İbrahim tarafından yapıldı. Cenab-ı Allah, bu hakikatı Hac sûresinin 27, 28 ve 29. âyetlerinde şöyle ilân eder :

«İnsanlar içinde haccı ilân et. Gerek yaya, gerek her uzak yoldan gelecek arık develerin üstünde (süvari) olarak sana gelsinler.»

«Tâ ki kendilerine aid menfaatlere şahid (ve hazır) olsunlar. Allah'ın rızık olarak kendilerine verdiği dört ayaklı davarlar (kurbanlıklar) üzerine malûm olan günlerde Allah'ın adını anımlar. İşte bunlardan yeyin, yoksulla fakiri de doyurun.»

«Sonra kirlerini gidersinler. Adaklarını yerine getirsinler ve o beyti Atiki tavaf etsinler.»

Hız. İbrahim Cenab-ı Hak tarafından bu mühim vazife ile görevlendirilince (ebi Kuleys) dağının tepesine çıkıp insanlığa şöyle seslenmiştir :

«Ey nas! Rabbiniz bir beyt bina buyurub üzerinize haccı ve o beyti ziyareti farz kılmıştır. Rabbinizin bu davetine icabet ediniz.»

Doğu, Batı, Güney ve Kuzeye dönerek bu meâlde bir çağrısı vardır. İbni Abbas (R.A.) (Bu davet üzerine hac etmesi mukadder olan her ferd ana karından, baba subünden (Lebbeyk Allahümme Lebbeyk) diye cevap verdi) demiştir. (Kastalani)

HZ. İbrahim bu vazifeyi ifadan sonra haccın şeklini Cebrailden öğrenmiş ve öğretmiştir. Daha sonra Hz. İsmail aynı vazifeyi duyurmak görevine memur kılınmıştır.

Sonradan küfrün yayılması, insanların azgınlaşmasıyla Cebrail'in öğrettiği bu hac menasiki şeklini indirdi ve keyfi ilâvelere terk ederek ilk şeklinden uzaklaştırılmıştır. Kâbe'ye putların konuşması, Mukka kuşu gibi ışıltı çalarak, el çırpılarak Kâbe'nin etrafında dolaşmak cahiliyye devri arablarının adetidir. (Eğer böyle yapmazsak haccımız kabul olmaz derlerdi.) Cahil arabların bu hali Kur'an-ı Kerim'de Enfal sûresinde şöylece hikâye olunmuştur :

«Onların Beyti Mükerrerem indindeki salâtı, ışıltı çalmak ve el çırpılmaktan başka bir şey değildi.»